

LUONTO-LIITON TOIMINTAKERTOMUS 2020

SISÄLLYSLUETTELO

TIIVISTELMÄ.....	1
JÄRJESTÖTOIMINTA.....	2
Piirit.....	2
Järjestökoulutus.....	4
Toimintaryhmät.....	4
Jäsenhankinta ja -huolto.....	10
Muu yhteistyö Suomessa.....	11
Kansainvälinen yhteistyö.....	11
Asiantuntijatehtävät.....	12
YMPÄRISTÖKASVATUS.....	12
Lasten luontolehti Sieppo.....	12
Kevätseuranta-kampanja.....	13
Talviseuranta-kampanja.....	13
Lasten ja perheiden tapahtumat.....	14
Maahanmuuttajatoiminta: Harrastaen tutuksi -hanke & Nature Lovers Group.....	16
VIESTINTÄ.....	17
STRATEGIA 2020-2025 “Muutos lähtee pienestä”	19
HALLINTO JA HENKILÖSTÖ.....	21
TALOUS JA RAHOITUS.....	22

TIIVISTELMÄ

Luonto-Liitto on Suomen ainoa lasten ja nuorten luonnonharrastus- ja ympäristönsuojelujärjestö. Se haluaa koota kaikki luonnosta ja ympäristövaikuttamisesta kiinnostuneet lapset ja nuoret toimimaan yhdessä.

Luonnon monimuotoisuuden lisääminen ja ilmastonmuutoksen torjunta on järjestön keskeisiä tavoitteita. Luonto-Liiton tavoitteena on, että jokaisella lapsella ja nuorella olisi mahdollisuus hyvinvointia tukeviin luontokokemuksiin ja luontosuhteeseen. Järjestön toiminta-alueena on koko Suomi. Vuoden 2020 toiminta vastasi hyvin näitä tavoitteita.

Luonto-Liiton vuoden 2020 onnistumisia olivat strategiatyön saattaminen loppuun, hyvin sujunut jäsenhankinta sekä nuorten vahva osallistuminen. Vuosi oli kuitenkin myös haastava koronapandemian ja useiden henkilöstövaihdosten takia. Monista muutoksista huolimatta

pandemian ja henkilövaihdosten vaikutukset toimintaan pystyttiin pitämään pieninä. Toiminnan kehittämiseen liittyvää työtä siirtyi jonkin verran tuleville vuosille. Järjestö osoitti kuitenkin vahvuutensa säilyttämällä pandemiasta huolimatta valtakunnallisen toiminnan laajuuden lähes ennallaan.

Luonto-Liitossa vuonna 2019 aloitettu strategiatyö saatiin loppuun keväällä 2020. Järjestöstrategiaa ja -viestintää vuosille 2020–2025 suunnitteleviin työryhmiin ja -pajoihin osallistui yli 150 vapaaehtoistoimijaa Luonto-Liiton valtakunnallisista piireistä ja toimintaryhmistä sekä koko Luonto-Liiton keskustoimiston henkilöstö. Laajalla osallistavuudella haluttiin varmistaa strategian hyväksyttävyyden ja Luonto-Liiton monimuotoisen luonteen huomiointi.

Koronapandemia siirsi Luonto-Liiton toiminnan isoilta osin verkkoon. Osaa toiminnasta ei voitu toteuttaa tavanomaisella laajuudella. Peruuntuneille toiminnoille keksittiin kuitenkin hyviä vaihtoehtoja. Etäyhteyksien avulla toteutettiin muun muassa luontoretkiä ja -kerhoja, kursseja, yhdistysten sekä piirien jäsentapaamisia ja toimintapäiviä eri puolilla Suomea. Kesän leirit toteutuivat pääosin normaalisti. Sen sijaan kouluvierailujen määrään Suomen hallituksen asettamat rajoitukset vaikuttivat rajusti. Keskustoimiston työntekijät tukivat piirejä ja toimintaryhmiä tavallista enemmän etätyöskentelyn ja viestinnän saralla.

Jäsenpalveluiden kehittäminen ja uusien jäsenien hankinta oli toiminnan keskiössä. *Muutos lähtee pienestä* -jäsenhankintakampanja aloitettiin elokuussa ja se oli näkyvästi esillä kaikissa Luonto-Liiton kanavissa, kuten verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa, uutiskirjeissä ja jäsenlehdissä. Kampanja jatkuu vuoden 2021 toukokuulle. Nuorten Luonto ja Sieppo -jäsenlehtien pääteemoiksi nousivat mm. Luonnonsuojelu, ympäristövaikuttaminen, moninaiset ympäristötunteet sekä luonnon havainnointi eri vuodenaikoina. Kummankin lehden tekoon osallistuvat lapset ja nuoret itse kuvituksin, kuvin ja kirjoituksin. Lehtien tekoon osallistuminen on osa järjestön lasten ja nuorten tärkeää toimintaa, ja se tarjoaa foorumin sekä ympäristövaikuttamiseen että oman äänen ja vision kuuluviin saattamiseen.

JÄRJESTÖTOIMINTA

Piirit

Luonto-Liiton toiminta-alueena oli järjestön tavoitteiden mukaisesti koko Suomi ja Luonto-Liitto tarjosi toimintamahdollisuuksia luonnon- ja ympäristönsuojelukysymyksistä kiinnostuneille nuorille valtakunnallisesti. Luonto-Liiton piireistä ovat aktiivisesti toimineet Luonto-Liiton Pohjois-Suomen piiri (Possu), Pohjanmaan piiri (POLP), Keski-Suomen piiri (Kessu), Hämeen piiri (HLP), Varsinais-Suomen piiri (VASP), Uudenmaan piiri (LUP) sekä Savo-Karjalan luontopiiri (SaKa). Lisäksi Uudenmaan piirin alueella on toiminut kaksi alueyhdistystä, Espoon Nuoret Ympäristönsuojelijat (ENY) ja Vantaan Luonnonystävät (VaLu). Luonto-Liiton Kaakkois-Suomen piirissä jatkoi toimintansa toimintaryhmä Kaasu.

Piirit järjestivät vuoden aikana retkiä, kokoontumisia, kokouksia, tapaamisia, tempauksia, mielenosoituksia, kursseja sekä luontokerhoja ja -leirejä lapsille, nuorille sekä perheille.

Koronan vuoksi Luonto-Liiton piiritoimijat keksivät uusia tapoja järjestää toimintaa. Etäyhteyksien toteutettiin muun muassa luontoretkiä- ja kerhoja, kursseja, yhdistysten ja piirien jäsentapaamisia ja toimintapäiviä eri puolilla Suomea. Lisäksi isompia tapahtumia hajautettiin pienemmiksi alueelliseksi tapahtumiksi, kuten lajikato- ja ilmastokriisin esiintuomiseksi järjestettävät polkupyörätempaus Uhanalaisuusajot, jotka toteutettiin lopulta kolmen piirin alueella yhden isomman tapahtuman sijaan. Myös luonnonharrastus- ja vaelluskursseja järjestettiin koronaturvallisesti rajatuilla osallistujamäärillä ja etäyhteyksiä hyödyntäen.

Luonto-Liitto järjesti lokakuussa koulutukselliset Etäsyyspäivät Zoom-palvelussa. Syyspäivien järjestelyistä vastasi Luonto-Liiton Varsinais-Suomen piiri. Syyspäivillä järjestettiin työpajoja, koulutettiin kerhohajaajia, pidettiin metsäterapiakävely ja jaettiin ansiotuneille toimijoille Luonto-Liiton ansiomerkkejä ja kunniakirjoja. Tavoitteena on, että seuraavat Syyspäivät järjestetään fyysisenä tapahtumana ja järjestelyistä vastaa jälleen Luonto-Liiton Varsinais-Suomen piiri.

Luonto-Liitossa valmisteltiin järjestön strategiaa vuosille 2020-2025. Luonto-Liiton vapaaehtoisille, luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettiin yhteensä seitsemän strategiatyöpajaa Helsingissä ja Tampereella. Viisi pajoista käsitteli Luonto-Liiton yleistä strategiaa ja kaksi viestintää.

Luonto-Liitto järjesti vapaaehtoistoimijoille järjestökoulutuksia etäyhteyksin. Maaliskuussa järjestettiin talouskoulutus piirien talousvastaaville ja muille kiinnostuneille ja syyskuussa järjestettiin mielenosoituskoulutus jäsenistölle ja muille kiinnostuneille. Luonto-Liiton henkitoimintaryhmille järjestettiin etätapaamisia, joissa valmistettiin vuoden 2021 kuntavaalien ympäristö- ja luontoteemoja.

Luonto-Liitto tuki piiritoimintaa taloudellisesti järjestämällä koulutuksellisia tapahtumia yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa sekä korvaamalla piiritoimintaan liittyviä kuluja, kuten leiri- ja piirityöntekijöiden palkkoja, matkakuluja sekä kurssien järjestämisen kustannuksia.

Piirien välistä yhteistyötä on pidetty yllä yhteisten tapahtumien kautta ja piiritoimijoita on kutsuttu aktiivisesti mukaan valtakunnallisiin tapaamisiin. Lisäksi toimintaryhmistä metsä-, susi- ja ilmasto- ja Itämeriryhmä ovat tehneet yhteistyötä piirien kanssa. Metsäryhmä järjesti kokoontumisia eri paikkakunnilla. Susiryhmä aloitti webinaarien järjestämisen ja metsäryhmä koulutti aktiiveja metsien inventoinnista. Itämeriryhmä järjesti rantojen siivoustalkoita ja ilmastoryhmä toteutti syyskuussa uhanalaisajot -pyöräilytempauksen Helsingissä, Tampereella ja Turussa ja osallistui eri puolilla Suomea järjestettävien ilmastomielenilmausten ja -tempausten suunnitteluun ja järjestelyyn.

Keskustoimiston henkilökunta vieraili useassa Luonto-Liiton piirissä kuten Tampereella, Vaasassa ja Oulussa. Lisäksi piireihin oltiin yhteyksissä säännöllisesti sähköpostilla ja puhelimitse. Piireille tarjottiin säännöllisesti apua taloudenhoidossa. Lisäksi piirien kirjanpidot tehdään keskustoimistolla. Luonto-Liiton piirejä ja toimintaryhmiä koskevista asioista tiedotettiin aktiivisesti Luonto-Liiton aktiivit Facebook-ryhmässä, jossa on 215 jäsentä. Luonto-Liiton aktiiveille lähetettiin sähköpostilla kuukausittain sähköinen infokirje sekä jäsenille Luonto-Liiton jäsenkirje.

Piireissä toimi 2020 aikana palkkatuettuja sekä osa-aikaisia työntekijöitä. Varsinais-Suomen piirin palkkatuetun piirityöntekijän määräaikainen työsopimus päättyi helmikuussa 2020 ja Keski-Suomen piirillä oli osa-aikainen piirityöntekijä palkattuna kevään ja alkukesän ajan. Lisäksi useimmissa piireissä oli palkattuna leirikoordinaattori. Loppuvuodesta käynnistettiin Pohjois-Suomen ja Pohjanmaan piirien yhteisen palkkatuetun piirityöntekijän rekrytointi.

Piirien monipuolinen tukeminen vapaaehtoistyön kehittämiseksi ja vahvistamiseksi oli erityisesti koronan aikana keskustoimiston tärkeimpiä tehtäviä vuonna 2020.

Arviointi:

- Piiritoimintaa varjosti vallitseva koronatilanne, joka aiheutti osassa piireistä leirien, kerhojen ja tapahtumien peruuntumisia ja siirtämissä. Tästä syystä myös saatuja avustuksia jouduttiin - rahoittajan luvalla - siirtämään seuraavalle vuodelle.
- Luonto-Liiton nuoret piiritoimijat omaksuivat nopeasti ja luovasti yhteydenpidon ja uusien toimintamuotojen järjestämisen etäyhteyksin.
- Vaikeuksia oli vapaaehtoisten löytämisessä hoitamaan hallinnollisia tehtäviä. Luonto-Liiton piirit toivoivat enemmän aktiivisia toimijoita. Aktiiviset piirit toivovat omia työntekijöitä.
- Ilmastotoiminta on monipuolistanut toimintaa.
- Piirien kanssa toimittiin tiiviissä yhteistyössä mm. talousasioissa ja viestinnän kehittämisessä

- Piireille ja jaostoille on lähetetty kuukausittain infokirje sähköpostilla.

Järjestökoulutus

Järjestökoulutuksen tavoitteena on parantaa Luonto-Liiton toimijoiden tietoja ja taitoja liittyen ympäristötoimintaan, sen suunnitteluun ja toteuttamiseen, hallintoon ja talouteen sekä viestintään.

Luonto-Liitto järjesti vuoden aikana monenlaista koulutusta, joista yleisiä järjestötoimintaa kehittäviä olivat: talouskoulutus, mielenosoituskoulutus, toimintaryhmien etätapaamiset, Etäsyyspäivät sekä alkuvuoden piirivierailut Tampereelle, Vaasaan ja Ouluun.

Luonto-Liiton aktiiveille tarjottiin mahdollisuuksia osallistua muun muassa Opintokeskus Siviksen, Allianssin, Fingon sekä muiden kattojärjestöjen tai sopivien tahojen tarjoamiin järjestötyön koulutuksiin.

Arviointi:

- Etäjärjestelyin pidetyille syyspäiville osallistui n. 30 henkilöä ja mielenosoitus- ja talouskoulutukseen 10 henkeä kumpaankin. Osallistujamäärät tilaisuuksiin vähentyivät koronapandemian takia.
- Piirivierailuja tehtiin useisiin piireihin ja niihin osallistui paikallisia aktiiveja.
- Piireille tarjottiin apua taloudenhoitoon ja viestintään keskustoimistolta.
- Tilaisuuksista on kerätty laadullista palautetta suullisesti.
- Koulutuksista saatu palaute on ollut positiivista ja koulutukset on koettu tarpeellisiksi. Opittuja tietoja ja taitoja on voinut suoraan soveltaa käytännön toimintaan Luonto-Liiton eri tasoilla.
- Toimintaryhmien kanssa on pidetty etäpalavereja Teams-alustalla.

Toimintaryhmät

Luonto-Liiton toimintaryhmät keskittyvät hoitamaan tietyn aihepiirin asioita. Luonto-Liitossa toimivat Luonnonharrastus- ja ympäristökasvatusjaosto, Itämeriryhmä, metsäryhmä, susiryhmä sekä ilmastyhmä. Toimintaryhmät ovat avoimia kaikille aiheesta kiinnostuneille, sillä innostus ja kiinnostus asioita kohtaan sekä uuden oppiminen on tärkeintä. Toimintaryhmät kokoontuvat säännöllisesti ja suunnittelevat toimintaa itsenäisesti. Toimintaryhmissä osallistujat oppivat erilaisia vaikuttamisen tapoja ja toimintakeinoja yhdessä. Luonto-Liiton kahdeksan piiriä ovat samalla myös nuorten toimintaryhmiä. Kansainvälisenä toimintaryhmänä Luonto-Liitossa jatkoi toimintaansa Nature Lovers Group, jonka tarkoitus on saada Luonto-Liiton toimintaan mukaan muualta Suomeen muuttaneita nuoria. Lisäksi toimintaa jatkoivat eri paikkakuntien omat ilmasto- ja susiryhmät.

Arviointi:

- Luonto-Liitossa toimi viisi toimintaryhmää ja kahdeksan piiriä. Aktiivisesti ryhmissä ja piireissä toimi noin 100 henkeä.
- Toimintaryhmät tekivät lausuntoja ja mediatiedotteita omista aihepiireistään.
- Toimintaryhmät järjestävät kokoontumisia, toimintaa, kursseja ja tempauksia.
- Toimintaryhmät viestivät toiminnastaan omilla sähköpostilistoillaan sekä sosiaalisessa mediassa.

SUSIRYHMÄ

Luonto-Liiton susiryhmä (susiryhmä) on suurpetojen, erityisesti suden suojeluun keskittynyt toimintaryhmä, jonka tavoitteena on edistää suden elinvoimaisen kannan syntymistä Suomeen, mahdollistaa susien vaellus Skandinaviaan, vähentää suteen liittyviä ennakkoluuloja ja edistää

ratkaisujen löytämistä ristiriitoihin. Tavoitteena on saada luonnonsuojelunäkemykset vahvemmaksi osaksi valtiohallinnon päätöksentekoa sekä saada susien ja muiden eläinten salametsästys loppumaan Suomesta.

Kansallista ja kansainvälistä vaikuttamista

Susiryhmä on tuonut esille rakentavia vaihtoehtoja susien elinmahdollisuuksien lisäämiseksi ja on tehnyt nuorille suunnattua tiedotusta ja toimintaa. Susiryhmä tekee aktiivista kansainvälistä yhteistyötä Eurogroup for Animalsin ja European Alliance for Wolf Conservationin kanssa. Susiryhmä tekee EU:hun suuntautuvaa vaikuttamistyötä sekä yhteistyötä myös muiden kansainvälisten järjestöjen kuten NOAH ja Svenska Rovdjursföreningen kanssa. Susiryhmä on ollut mukana maa- ja metsätalousministeriön suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelu ja määrittely -hanke valmisteluryhmässä. Luonto-Liiton susiryhmä vaikuttaa siihen, että Pohjois-Suomeen saataisiin pysyvä susikanta, ja että susi luokiteltaisiin luontodirektiivin uhanalaisuusliitteen IV mukaan tiukasti suojelluksi lajiksi kaikkialla Suomessa.

Tiedotusta, vaikuttamista ja yhteistyötä

Susiryhmä on ottanut aktiivisesti osaa petopoliittiseen keskusteluun laatimalla tiedotteita, osallistumalla yleisötapauksiin, osallistumalla suden kannanhoidolliseen valmisteluryhmään, antamalla haastatteluja, tekemällä lausuntoja valtiohallinnon suurpetopolitiikkaan, kirjoittamalla mielipidekirjoituksia ja tuottamalla sisältöä ryhmän verkkosivulle. Koronan vuoksi susiryhmä osallistui vain yksiin susiaitatalkoihin. Susiryhmä järjesti kaksi webinaaria ja on näkynyt aktiivisesti myös sosiaalisessa mediassa. Susiryhmän toimintaa ohjaa suurpetojaosto ja tavoitteena on nuorten houkuttelemisen mukaan toimintaan.

Susiryhmä jatkoi mukana Helsingin Yliopiston kansainvälisellä Conviva -hankkeessa. Susiryhmä oli mukana toteuttamassa yhdessä Eurogroup for Animalsin (EfA) kanssa susiaiheista mielipidekyselyä, joka toteutettiin kuudessa Euroopan maassa. Kysely on osa EfA:n suurpetostrategiaa vuosille 2019-2023.

Susiryhmä luovutti Norjan suurlähetystölle vaatimuksen Norjan susien pelastamiseksi norjalaisen NOAH järjestön pyynnöstä. Susiryhmä piti luennon Stadin ammatti- ja aikuisopistossa.

Susiryhmä teki susiaiheisen tietovideon osana Savonlinnan luontoelokuvafestivaalia. Videota esitettiin nuorille Savonlinnan kouluissa.

Susiryhmä viestii aktiivisesti

Tapahtumista ja ajankohtaisista uutisista viestitettiin sosiaalisessa mediassa, sähköpostilistoilla sekä ryhmän verkkosivulla. Susiryhmän Salakaadot seis -verkkosivulle päivitettiin salametsästyksen liittyviä uutisia. Susiryhmä julkaisi tukijoille suunnatun Suden Aika -lehtisen. Susiryhmä järjesti tapahtumia ja tempauksia suurpetojen suojelun ja varainhankinnan edistämiseksi ja tukee vapaaehtoisten omaehtoista sudensuojelutoimintaa. Tampereella toimintaansa jatkoi oma alueellinen susiryhmä.

Susiryhmä on tehnyt yhteistyötä muiden kansalaisjärjestöjen ja ryhmien kanssa, osallistunut sidosryhmätapaamisiin maa- ja metsätalousministeriön ja metsästäjien kanssa sekä kehittänyt vaikuttamistyötään. Susiryhmä järjesti Kiskossa susiretken aktiivien kanssa. Susiryhmä teki yhteistyötä Kind of Green kaupan kanssa.

Arviointi:

- Kokouksia järjestettiin 12.
- Tiedotteita ja lausuntoja julkaistiin kuusi.
- Webinaareihin osallistui 200 osallistujaa ja näyttökertoja oli 2000.
- Sosiaalisessa mediassa seuraajia oli 8000.
- Susiryhmän paikallisryhmä Tampereella jatkoi toimintaa.

Vapaaehtoiset osallistuivat aktiivisesti ja kaikkiin kuukausittaisiin kokouksiin (fyysisesti ja etänä)

Susiryhmä nosti susipolitiikkaa kansalliseen ja kansainväliseen keskusteluun mm. osallistumalla aktiivisesti Maa- ja metsätalousministeriön suden kannanhoidollisen metsästyksen suunnittelu ja määrittely -hankkeeseen, pitämällä yhteyttä EU:n parlamentin edustajiin ja tapaamalla (online) Euroopan komission virkamiehiä. Susiryhmä jatkoi eurooppalaisen Susi-kampanjan yhdessä Eurogroup for Animalsin kanssa.

METSÄRYHMÄ

Metsätoiminnassa Luonto-Liitto edisti metsien ja soiden sekä niiden lajiston suojelua tuottamalla luontotietoa arvokkaista metsäalueista sekä järjestämällä koulutuksia ja tapahtumia. Metsäryhmässä toimivat pitkän linjan metsiensuojeluasiantuntijat ja -aktiivit tukivat luonnonsuojelusta kiinnostuneiden nuorten osallistumis-, oppimis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Metsäalan keskusteluun osallistuttiin sekä suoralla yhteydenpidolla alan organisaatioihin että valtakunnallisella tiedottamisella ja verkossa viestimisellä.

Metsäryhmä kouluttaa ja kartoittaa

Koronatilanteen takia kokoukset järjestettiin maaliskuusta 2020 lähtien etäyhteyksin. Jokavuotinen Nuuksiossa pidettävä, viikonlopun kestävä kartoituskurssi siirrettiin tavalliselta ajankohdaltaan toukokuulta marraskuulle, jolloin se saatiin järjestettyä olosuhteet huomioiden. Osallistujia oli paikalla 16, joiden lisäksi kolme kouluttajaa ja kokki. Reilu kolmasosa osallistujista sekä yksi kouluttajista oli alle 29-vuotiaita.

Valtion mailla Luonto-Liitto kartoitti metsien luontoarvoja pääkaupunkiseudulla, Keski-Suomessa, Pirkanmaalla, Kainuussa, Koillismaalla ja Ylä-Lapissa. Metsäyhtiöiden mailla luonnon monimuotoisuuden nykyistä parempaa huomiointia edistettiin tuottamalla luontotietoa yhtiöiden omistamista metsistä ja suoralla yhteydenpidolla yhtiöihin. Yhtiöiden mailla tehtiin kartoituksia Hämeessä, Pohjois-Karjalassa ja Keski-Suomessa.

Metsäryhmä järjesti *Metsäaktivistin työkalupakki* -koulutussarjan yhdessä Greenpeacen kanssa. Osa koulutuskerroista järjestettiin yhteistyössä SLL:n ja Dodo ry:n kanssa. Kurssin kymmenestä työpajasta kaksi oli vuoden 2020 puolella. Osallistujia oli kummallakin kerralla n. 50 henkilöä eri puolilta Suomea.

Metsäryhmä näkyy ja edustaa

Metsäblogissa julkaistiin kolme artikkelia. Metsäryhmäläiset osallistuivat julkiseen metsäkeskusteluun myös esitelmien, mediahaastattelun sekä mielipidekirjoituksen keinoin. Metsävastaava edusti Luonto-Liittoa FSC-metsäsertifiointia kehittävässä työryhmässä sekä Vastuullisen metsänhoidon yhdistyksen (Suomen FSC-yhdistys) hallituksessa. Metsäasioista käytiin aktiivista keskustelua sosiaalisessa mediassa - julkisesti Twitterissä ja metsäryhmän sisäisesti kahdessa Facebook-ryhmässä, joissa on yhteensä n. 200 jäsentä.

Aktiivit muodostavat paikallisia metsäryhmiä

Pääkaupunkiseudun metsäryhmän toiminnassa oli aktiivisesti mukana viisi nuorta ja lisäksi muutama satunnaisempi osallistuja. Ryhmä kokoontui 20 kertaa metsäkartoitusretkien sekä yhteisten online-illanviettojen merkeissä. Yhteyttä pidettiin myös Whatsapp-palvelun kautta. Ryhmäläiset opettelivat yhdessä kartoituskohteiden etsintää ja löytöjen raportointia, ja laativat lausunnon maankäyttösektorin ilmastotoimien rahoittamisesta sekä kannanoton Pirkkolan metsän kaatamista vastaan. Keski-Suomen metsäryhmä järjesti metsäpäivän, jossa oli osallistujia n. 150. Tapahtumassa seikkailtiin rastiradalla, kuunneltiin metsäisiä tarinoita tarinateltassa, lämmiteltiin eväitä nuotiolla ja kilpailtiin pulkanvedossa lammen jäällä. Järjestelyissä oli mukana 10 järjestöaktiivia.

Arviointi:

- Metsäblogissa oli 12390 katselua ja 8970 kävijää.
- Valtakunnalliseen metsätoimintaan osallistuttiin ja omaa metsätoimintaa järjestettiin Luonto-Liiton Uudenmaan, Savo-Karjalan, Keski-Suomen ja Hämeen piireissä
- Metsäryhmä piti kuusi kokousta, joissa oli yhteensä 41 osallistujaa.
- Metsäkartoituskurssi järjestettiin Nuuksiossa, osallistujia oli 16
- Metsäaktivistin työkalupakki -kurssille osallistui ensimmäiseen työpajaan 52 henkilöä ja toiseen 50 henkilöä

ITÄMERIRYHMÄ

Luonto-Liiton Itämeriryhmä toimii puhtaan ja monimuotoisen Itämeren puolesta. Toiminnan painopisteenä on konkreettinen nuorille suunnatun tekemisen järjestäminen. Järjestimme vuonna 2020 nuorille ja nuorille aikuisille suunnattuja tapahtumia yhteensä 11 kpl, mikä oli hieno saavutus näin koronavuonna.

Muoviton meri -kiertue

Itämeriryhmän on toteuttanut vuodesta 2018 Muoviton meri -rantakiertueen yhteistyössä John Nurmisen Säätiön kanssa. Kiertueen tavoitteena on tuoda esille merten roskaantumista ja sitä, miten jokainen voi omilla valinnoillaan vaikuttaa siihen. Innostamme rantojen käyttäjiä myös keräämään roskia Itämeren rannoilta yhteisillä talkoilla.

Kesän 2020 Muoviton meri -kiertue pysyttiin koronasta huolimatta toteuttamaan lähes normaalisti. Tapahtumia järjestettiin Helsingissä, Raumalla, Turussa ja Bengtsårin leirisaarella. Kiertue tavoitti yhteensä noin 500 henkeä ja tapahtumia kiiteltiin. Eniten haasteita aiheutti se, että kiertue pystyttiin aloittamaan vasta keskikesällä ja se oli lopetettava jo alkusyksystä koronatilanteen pahentuessa. Tapahtumissa noudatettiin turvavälejä ja käsidesiä oli osallistujien saatavilla koko ajan. Kulloisetkin kokoontumisrajoitukset toteutuivat siten, että tapahtumissa osallistujat olivat pisteellä lyhyen aikaa pienissä porukoissa. Pisteellä oli aina tekemistä lapsille ja aikuisille; Tietoa Itämerestä ja meriroskasta, katseltavia ja kosketeltavia roskanäytteitä, Itämeren simpukoita, värityskuvia ja leikkimielistä roskien kalastelua. Pisteellä oli myös aina mahdollisuus lainata roskapihtejä ja osallistua ohjattuihin roskienkeruukävelyihin.

Erityisesti Itämeripäivänä 27.08. Yhteistyössä purjehtijakollektiivi Ocean Ladiesin kanssa järjestetty Haaveillen -tapahtuma oli menestys. Itämeriryhmän ja John Nurmisen Säätiön pisteellä vieraili noin 200 henkeä illan aikana. Tapahtumassa myös 30 henkeä osallistui konkreettisesti roskien keräilyyn lainaamalla roskapihdit pisteeltä.

Itämeriryhmän puheenjohtaja Riikka Pesonen oli mukana John Nurmisen Säätiön järjestämän Itämeripäivän paneelikeskustelussa yhdessä presidentti Tarja Halosen, Moomin Charactersin hallituksen puheenjohtaja ja taiteellinen johtaja Sophia Janssonin; säveltäjä, sovittaja, musiikinopettaja ja kuoronjohtaja Mia Makaroffin ja HS Tiede ja Luonnon päätoimittaja Jukka Ruukin kanssa. Paneelikeskustelua pystyi seuraamaan paikan päällä ulkotiloissa ja lisäksi tilaisuus striimattiin verkon välityksellä laajalle yleisölle.

Sarjakuvaretket

Suomen sarjakuvaseura ja Luonto-Liiton Itämeriryhmä toteuttivat yhdessä taide- ja ympäristökasvatushankkeen nimeltä Vaikuttavaa sarjakuvaa Itämeren rannoilta. Hanke toteutettiin Suomen luonnonsuojelun säätiön Itämerirahaston apurahalla. Hankkeessa kokeiltiin uutta piirustusretkikonseptia ja toteutettiin neljä piirustustyöpajaa eri merenrannoilla Helsingissä loppukesällä 2020. Retket tutustuttivat osallistujat Itämeren tilaan ja sarjakuvatekniikan perusteisiin. Yksi retkistä linkittyi myös Muoviton meri- kiertueeseen: Retkellä kerättiin rantaroskia ja niitä käytettiin inspiraationa taiteelle. Neljälle piirustusretkelle osallistui yhteensä 23 osallistujaa. Palaute retkistä oli positiivista.

Sosiaalinen media

Itämeriryhmän sosiaalinen media on aktiivinen ja ryhmää seuraa Facebookissa ja Instagramissa yli 1200 henkeä ja Twitterissä 620 henkeä. Vuonna 2020 panostimme Instagram -seuraajiemme sitouttamiseen, sillä Instagramin kautta tavoitamme parhaiten kohderyhmämme eli nuoret ja nuoret aikuiset. Instagram -seuraajiemme määrä nousikin hienosti vuonna 2020. Teimme julkaisuja Muoviton meri- kiertueesta sekä sarjakuvaretkistä aktiivisesti julkaisuina ja tarinoina sekä Instagramissa että Facebookissa. Lisäksi toimimme esiin Itämeren monimuotoisuutta julkaisemalla vesivärimaalauksia ja tietoisuuksia Itämeren eliöistä Instagramissa. Julkaisut ovat saaneet paljon positiivisia reaktioita ja sitouttaneet seuraajiamme. Niiden kautta olemme voineet tuoda toimintaamme esille ja tiedottaa tulevista tapahtumistamme.

Muu toiminta

Itämeriryhmän on jatkanut yhteistyötä aktiivisesti muiden Itämeren suojelujärjestöjen kanssa. Kesän tapahtumia toteutettiin yhteistyössä John Nurmisen Säätiön, Satakolkyt -hankkeen, Ocean Ladies -purjehtijoiden ja Suomen Sarjakuvakeskuksen kanssa. Olimme myös mukana Pidä Saaristo Siistinä Ry:n kanssa Helsingissä jakamassa tietoa merten roskaantumisesta ja keräämässä roskia Open Street Fishing -kilpailun osallistujille.

Arviointi:

- John Nurmisen Säätiön kanssa yhteistyössä toteutettu Muoviton meri -kiertue tavoitti neljällä eri paikkakunnalla yhteensä noin 500 henkeä. Yksittäisten tapahtumien osallistujamäärä vaihteli kymmenistä useisiin satoihin osallistujiin. Tapahtumia järjestettiin yhteensä kuusi.
- Sarjakuvakeskuksen kanssa yhteistyössä toteutettu Vaikuttavaa sarjakuvaa Itämeren rannalla pilotoi uutta taiteen ja ympäristökasvatuksen yhdistävää toimintaa. Tähän toimintaan osallistui 23 henkeä.
- Itämeriryhmää seuraa facebookissa 1260 henkeä, Instagramissa 1220 henkeä ja Twitterissä 620 henkeä. Vuonna 2020 panostimme Instagram -seuraajiemme sitouttamiseen, sillä Instagramin kautta tavoitamme parhaiten kohderyhmämme eli

nuoret ja nuoret aikuiset. Instagram –seuraajiemme määrä nousikin hienosti vuonna 2020.

- Itämeriryhmä jatkoi yhteistyötään muiden Itämeri -toimijoiden kanssa ja Itämeriryhmän edustaja oli mukana John Nurmisen Säätiön järjestämän Itämeripäivän paneelikeskustelussa yhdessä vaikuttavien Itämeren suojelijoiden kanssa

ILMASTORYHMÄ

Luonto-Liiton ilmastoryhmä yhdistää nuoria kamppailemaan ilmastokriisiä vastaan. Ilmastoryhmä koostuu vapaaehtoisten aktiivien paikallisryhmistä, joiden toimintaan kuuluu mielenosoituksia, verkkovaikuttamista, työpajoja, kampanjoita sekä muita kantaa ottavia tempauksia.

Vuonna 2020 ilmastoryhmä painotti olosuhteiden pakosta toiminnassaan erityisesti somevaikuttamista ja etätapahtumia. Ilmastoryhmän vuoden suurimpiin ponnistuksiin kuului “200 ilmastokirjettä eduskuntaan” -kampanja, Uhanalaisajot Turussa, Tampereella ja Helsingissä sekä ilmastoryhmän valtakunnallinen etäkokoonnutuminen. Yhtenä vuoden saavutuksista voidaankin pitää ilmastovaikuttamisen siirtymistä onnistuneesti verkkoon.

Vuoden 2020 alussa ilmastoryhmä muodosti myös virallisen hallituksen alaisen Luonto-Liiton ilmastojaoston. Ilmastoryhmä osallistui ympäristöjärjestöjen yhteiseen ilmastokoordinaatioryhmään. Ryhmässä tuotiin esiin erityisesti nuorten ilmastoliikkeen näkemyksiä sekä Luonto-Liiton valtakunnallista vapaaehtoistoimintaa.

Kampanjat ja tapahtumat

Ilmastoryhmä järjesti keväällä ”200 ilmastokirjettä eduskuntaan” -kampanjan, jossa kannustettiin ilmastomuutoksesta huolissaan olevia kansalaisia lähettämään henkilökohtaisia ilmastokirjeitä kansanedustajille. Kampanjan osallistujat lähettivät yhteensä 160 ilmastokirjettä kansanedustajille, ja kirjeillä tavoitettiin 140 kansanedustajaa. Kampanjan verkkosivut toteutettiin yhteistyössä IT-alan ilmastorintaman kanssa ja viestimiseen osallistui Luonto-Liiton lisäksi seitsemän muuta järjestöä.

Jo toista kertaa järjestetyssä Uhanalaisajot -pyöräilytempauksessa nostettiin esille biodiversiteettikriisiä. Tempauksessa pyöräiltiin kulkueena kaupungin läpi uhanalaisiksi eläinlajeiksi pukeutuneina. Tampereella pyöräiltiin keskustasta Pispalaan kaupunginosaradion vieraaksi. Turussa pyöräiltiin Tuomiokirkolta keskustan läpi, aina Saariston pienelle rengastielle. Helsingissä reitti kulki Keskuskirjasto Oodilta Kalasatamaan. Uhanalaisajojen asutyöpajoihin osallistui yhteensä 44 ja pyöräilytempauksiin 29 ihmistä eri kaupungeissa.

Ilmastoryhmä järjesti marraskuussa valtakunnallisen etäkokoonnutumisen. Viikonlopun aikana keskusteltiin tulevan vuoden ilmasto- ja energiapolitiikan isoista teemoista EU:ssa ja Suomessa asiantuntijapuhujien alustuksien pohjalta ja suunniteltiin tulevaa toimintaa. Tapahtuma keräsi yhteensä 30 osallistujaa.

Paikalliset ryhmät

Vuonna 2020 paikallisryhmiä toimi Tampereella, Joensuussa, Helsingissä, Turussa ja Vaasassa. Paikalliset ryhmät panostivat erityisesti ilmastopoliittiseen vaikuttamiseen, samalla muistaen arjen konkreettiset ekoteot. Tampereella järjestettiin alkuvuodesta tapahtumia ja osallistuttiin esimerkiksi ilmastolain kuulemistilaisuuteen. Pandemian myötä Tampereellakin jouduttiin siirtymään etätoimintaan, kuten mielipidekirjoitusten kirjoittamiseen. Turussa ja Tampereella järjestettiin tempauksia rajoitusten salliessa, esimerkiksi katuliitutaidepäivä. Helsingissä järjestettiin roskienkeräystalkoot Lauttasaaressa ja Turussa tehtiin syksyllä sieniretki.

Viestintä

Ilmastoryhmän viestinnässä hyödynnettiin sosiaalista mediaa, verkkosivuja ja niihin liittyvää blogia sekä sähköpostilistaa. Facebookissa ylläpidettiin Luonto-Liiton ilmastoryhmä -sivua. Facebookiin luotiin myös tapahtumasivuja eri tapahtumien markkinointia varten. Lisäksi käytössä oli Twitter-tili ja kolme Instagram-tiliä.

Ilmastoryhmä lähetti kaksi mediatiedotetta sekä kirjoitti blogikirjoituksen Luonto-Liiton sivuille ja artikkelin Nuorten Luonto -lehteen ”200 ilmastokirjettä eduskuntaan” -kampanjasta. Ilmastoryhmä oli mukana järjestämässä viestintäkoulutuksen, missä käsiteltiin tehokasta someviestintää ja harjoiteltiin mielipidekirjoitusten ytimekästä sanailua.

Arviointi:

- Ilmastoryhmä kokousti vuoden 2020 aikana 19 kertaa. Kokoukset järjestettiin etäyhteydellä.
- Vuoden aikana lähetettiin kaksi mediatiedotetta.
- Eri sosiaalisen median tileillä oli maaliskuun alussa 2021 seuraajia n. 1800.
- Tapahtumia järjestettiin vuoden aikana kuusi. Osallistujien määrä oli yhteensä 265.
- Uhanalaisajot-pyöräilytempaus pääsi mm. Turkulainen-lehteen, Turun Sanomiin, Aamuset-lehteen ja Fillari-lehteen. 200 ilmastokirjettä eduskuntaan -kampanja sai hyvin näkyvyyttä muiden järjestöjen sivuilla ja yleisesti sosiaalisessa mediassa.

Jäsenhankinta ja -huolto

Jäsenhankinnan tavoitteena oli saada lisää nuoria alle 29-vuotiaita lapsia ja nuoria Luonto-Liiton jäseneksi. Jäsenhuollon tavoitteena on auttaa jäseniä löytämään ”oma paikkansa” järjestössä - oli tämä sitten toimintaa, vaikuttamista tai tiedon lisäämistä.

Luonto-Liiton jäsenet saivat jäsenetuna laadukkaita jäsentuotteita, kuten jäsenlehdet Sieppo ja Nuorten Luonto, sekä alennusta usean yhteistyöyrityksen tuotteista ja palveluista. Luonto-Liitto jatkoi yhteistyötä Suomen Hostellijärjestön kanssa muun muassa *Luonto-Liiton suosittalema hostelli* -sertifikaattityössä.

Keskustoimisto koordinoi ja hallinnoi jäsenhankintaa ja jäsenhuoltoa. Luonto-Liiton jäsenet saivat tuntevan alennuksen kurssi-, leiri- ja kerhomaksuista sekä Luonto-Liiton materiaaleista ja lisäksi Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenedut. Jäsenlehtenä jäsenet saivat Nuorten Luonnon tai Siepon. Jäsenalennuksen myönsivät Suomen Hostellijärjestön ylläpitämät hostellit, Ekokauppa Ekolo, Green Street -verkkokauppa, Ruohonjuuri, Envor Group, Taitonetti, Kind of Green sekä Suomen luonnonsuojeluliitto.

Syksyllä aloitettiin Muutos lähtee pienestä -jäsenhankintakampanja. Jäsenhankintakampanjaa on toteutettu sosiaalisessa mediassa sekä verkossa. Jäsenhankintakampanjassa esitellään Luonto-Liiton monimuotoista toimintaa sekä toiminnan parissa olevia piiri- ja toimintaryhmäaktiiveja. Jäsenhankintakampanja kestää kesään 2021 asti. Jäsenhankintakampanjan tarkoituksena on uusien jäsenten saamisen lisäksi myös toiminnan ja toimintatapojen esitteleminen ja tutuksi tuominen. Piireille ja toimintaryhmille lähetettiin jäsenhankintaa tukevaa materiaalia. Luonto-Liitto korostaa toiminnassaan, että jokainen tapahtuma on samalla myös jäsenhankintatapahtuma ja että kaikki Luonto-Liiton toiminnassa aktiivisesti mukana olevat olisivat myös jäseniä. Jäsenhankinnassa korostetaan myös sitä, että kaikki ihmiset ovat tervetulleita Luonto-Liiton jäseneksi.

Luonto-Liiton jäsenmäärä oli vuoden 2020 lopussa 7141 jäsentä. Jäsenmäärä nousi vuoden aikana 0,81%:n verran. Uusia jäseniä liittyi vuoden aikana yhteensä 1197. Vanhoille jäsenille lähetettiin jäsenmaksumuistutus. Alle 29-vuotiaita jäseniä oli yhteensä 68,11% koko jäsenistöstä. Uudenmaan piirin jäsenmäärä oli suurin. Uudenmaan alueella Luonto-Liiton jäseniä on 3472.

Arviointi:

- Muutos lähtee pienestä -jäsenhankintakampanja aloitettiin syksyllä.

- Luonto-Liittoon liittyi vuoden aikana yhteensä 1197 uutta jäsentä. Vuonna 2020 suurin haaste jäsenmäärän osalta on vanhoista jäsenistä kiinni pitäminen ja uusien hankkiminen vallitsevan koronatilanteen vuoksi.

Muu yhteistyö Suomessa

Luonto-Liiton tavoitteena on pitää yllä tiivistä yhteistyötä muun muassa eri ympäristö-, kehitys-, nuoriso- ja eläinjärjestöjen kanssa. Lisäksi Luonto-Liitto on avoin uusille yhteistyötahoille oppilaitosten ja nuorisotyön kentältä. Työtä nuorten vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamiseksi on jatkettu ympäristötoiminnan keinoin.

Suomen luonnonsuojeluliiton lisäksi Luonto-Liitto teki yhteistyötä muun muassa Natur och Miljön, FEE Suomen, Animalian, SEY Suomen Eläinsuojeluyhdistysten liiton, Maan ystävien, Greenpeacen, WWF Suomen, BirdLife Suomen, Fingon, Nuorten Akatemian, Fridays For Futuren ja Elokapinan kanssa.

Yhteistyötä koulujen kanssa toteutettiin muun muassa kouluvierailujen ja päivätyökeräyksen kautta. Luonto-Liitto tarjosi työelämään tutustujille mahdollisuuden tutustua työelämään Luonto-Liitossa TET-harjoittelun kautta. Lisäksi yliopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa tehtiin yhteistyötä tarjoamalla harjoittelupaikkoja. Luonto-Liitto tarjosi harjoittelupaikkoja aktiivisesti myös muualta Suomeen muuttaneille henkilöille. Luonto-Liitto tarjosi työharjoittelupaikkoja myös työkuntoutujille.

Allianssin, Nuorten Akatemian ja Siviksen kautta Luonto-Liitto oli mukana nuorisopolitiikan ja nuorisotyön kehittämisessä ja seurannassa. Luonto-Liitto oli mukana tekemässä Voima-lehteä.

Arviointi:

- Luonto-Liitto oli mukana koordinoimassa ympäristöjärjestöjen yhteistä metsiensuojelu- ja susiensuojelutyötä sekä ilmastotyötä.
- Luonto-Liitto tarjosi eri oppilaitoksille työharjoittelupaikkoja.
- Luonto-Liitto tarjosi työkuntoutujille työharjoittelupaikkoja.
- Luonto-Liitto tarjosi maahanmuuttajille työharjoittelupaikkoja.

Kansainvälinen yhteistyö

Luonto-Liitto teki kansainvälistä yhteistyötä eri toiminnanaloilla ja seurasi aktiivisesti toimintakenttäänsä kuuluvia ympäristöasioita sekä osallistui niihin liittyviin kansainvälisiin prosesseihin.

Kansainvälisistä järjestöistä ja verkostoista Luonto-Liitto osallistui vuonna 2020 jäsenenä seuraaviin:

- Ilmastoasioissa toimiva Climate Action Network (CAN)
- Metsäsertifointiin keskittynyt Forest Stewardship Council (FSC) ja Suomen FSC-yhdistys
- Nuorten luonto- ja ympäristöjärjestöjen yhteistyötä Euroopassa toteuttava Youth and Environment Europe (YEE)
- Suurpetoasioissa yhteistyö Eurogroup for Animalsin ja European alliance for wolf conservation -verkoston kanssa
- Luonto-Liitto on YK:n kestävän kehityksen komission (WSSD) akkreditoitunut järjestö
- Luonto-Liitto vaikutti kansainvälisesti Trophy Free EU -ryhmän kautta tavoitteena trofeiden tuontikielto EU-alueelle.

Arviointi:

- Luonto-Liiton kansainvälinen projektitoiminta pysyi suurin piirtein samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Kansainvälisessä yhteistyössä painottui erityisesti yhteistyö YEE:n ja muiden kansainvälisten verkostojen kanssa.

Asiantuntijatehtävät

Luonto-Liitto vieraili päättäjien, viranomaisten ja erilaisten sidosryhmien luona Suomessa sekä Euroopan unionissa. Luonto-Liitto organisoi keskustelu- ja yleisötilaisuuksia sekä osallistui muiden järjestämiin tapahtumiin. Luonto-Liitto oli yhteydessä julkisyhteisöihin, kuten kuntiin, kaupunkeihin, alueviranomaisiin ja ympäristökeskuksiin.

Luonto-Liitto otti kantaa useisiin lakiuudistuksiin, hallinnollisiin uudistuksiin ja muihin viranomaisvalmistelussa oleviin asioihin.

Arviointi:

- Lausunnot ja asiantuntijatyö ovat koskeneet ympäristökasvatusta, ilmasto- ja energiapolitiittista vaikuttamistyötä sekä metsien- ja susiensuojelua.

YMPÄRISTÖKASVATUS

Luonto-Liiton ympäristökasvatuksen tavoitteena on tarjota lapsille myönteisiä kokemuksia ja elämyksiä luonnossa. Tarkoituksena on luoda edellytykset ja vahvistaa koko elämän kestävä, hyvää luontosuhdetta.

Luonto-Liiton ympäristökasvatustoimintaan sisältyy mm. lapsille ja perheille suunnattuja luontotapahtumia, luontoleirejä -ja kerhoja, lasten luontolehti Sieppo, vuosittaiset Kevät- ja Talviseuranta kampanjat, sekä monipuolista koulu- ja oppilaitosyhteistyötä ja hanketoimintaa.

Lasten luontolehti Sieppo

Lasten luontolehti Sieppo ilmestyi vuonna 2020 neljä kertaa 32-sivuisena. Annettujen säästötavoitteiden vuoksi viides numero ilmestyi 40-sivuisena kaksoisnumerona. Painosmäärät vaihtelivat 2300–2950 kappaleen välillä.

Lehden juttutyyppinä olivat luontosadut, sarjakuvat, luonnon tutkimiseen innostavat tehtävät ja vinkit, retkijutut, humoristiset ja tunnelmalliset luontokuvat, visuaaliset luontoartikkelit sekä lukijoiden lähettämät taideteokset. Sieppo rohkaisi eri vuodenaikoina luonnon havainnointiin ja luonnossa liikkumiseen sekä omiin luontokokemuksiin ja -tietoon perustuvaan luovaan pohtimiseen ja tekemiseen. Jutuissa ja kuvituksissa huomioitiin kiinnostava luontotieto, kestävä elämäntapa, luonnon kauneus ja elämyksellisyys, ympäristötunteet ja suojelunhalu sekä eri-ikäisten kiinnostuksenkohteet.

Käytännön vinkkejä monimuotoisen luonnon suojelemisen edistämiseen esiteltiin mm. Pörriäispelissä ja kimalaishotellin rakentamisohjeessa. Elinympäristöjä lajeineen esiteltiin näyttävissä retkijutuissa ja Selviytyjiä äärioloissa -sarjassa. Natur och Miljön ja BirdLife Suomen kanssa luotiin aikaa kestävä pesintäaiheiset Lasten lintukortit ja Lintubingo.

Siepon laadukkuus ja värikyvyys syntyi nuorten aloittelevien avustajien sekä kokeneempien luontokirjailijoiden ja -kuvittajien moniäänisyydestä. Siepon tekijöitä oli vuonna 2020 runsaat 60, joista yli puolet oli alle 30-vuotiaita. Palautetta saatiin lukuisina lukijaposteina, joita julkaistiin Siepon posti -palstalla. Lukijapostit sisälsivät upeita lajipiirustuksia, mielikuvituksen iloa ja myös puhuttelevia terveisiä korona-ajalta.

Siepon sosiaalisen median kävijät seurasivat Siepon tervehdyksiä sekä Luonto-Liiton Kevät- ja Talviseurannan ja joulukalenterin postauksia.

Kevätseuranta-kampanja

Kevätseuranta on jatkunut yhtäjaksoisena vuodesta 1961 lähtien. Vuoden 2020 teemana olivat perhoset. Kampanjassa kannustettiin keräämään havaintoja 41 vakiolajin lisäksi kahdeksasta teemaperhosesta. Lasten Kevätseuranta-materiaalia jaettiin kouluihin, varhaiskasvatukseen ja luontokerhoille tuhansia kappaleita.

Kampanja keräsi edellisvuosiin verrattuna runsaasti havaintoja, mikä on voinut osaltaan johtua osassa Suomea varhain alkaneesta keväästä sekä koronapandemian vaikutuksista ihmisten vapaa-ajanviettopoihin. Havaintoja lähetettiin yhteensä yli 15 000 kpl, kun esim. vuonna 2019 havaintoilmoituksia tuli noin 9 000 kpl. Koronapandemia esti monet kampanjan aikana yleensä järjestettävät kevätseurantaretket sekä isommat kampanjaan liittyvät tapahtumat. Ainakin yksi luontokerho kuitenkin kokeili kevään aikana kevätseurantaretken järjestämistä etänä.

Lajeista kerättiin ensihavaintoja sekä runsausarviointeja seitsemänä Kevätseuranta-viikonloppuna kahden viikon välein. Kevätseurannan toteuttamisessa Luonto-Liitto jatkoi yhteistyötä Luonnontieteellisen keskusmuseon ja Suomen luonnonsuojeluliiton kanssa.

Luonto-Liitto julkaisi Kevätseuranta-havaintokortin ja lasten Kevätseuranta-kortin, jotka lähetettiin jäsenille Nuorten Luonnon ja Siepon välissä. Luonto-Liitto tarjosi lomaketta koulujen opetusmateriaaliksi Educa-messuilla Helsingissä. Luonnontieteellinen keskusmuseo julkaisi päivitetyn Kevätseurannan nettilomakkeen omassa järjestelmässään. Museo myös ylläpiti Kevätseurannan tulospalvelusivustoa, jonne koottiin tiedot nettilomakkeella ilmoitetuista havainnoista reaaliajassa. Kaikki havainnot tallentuivat Luonnontieteellisen keskusmuseon tietokantaan, josta ne ovat saatavilla esim. fenologia- ja ilmastonmuutostutkimuksia varten.

Kevätseuranta-kampanjaa suunnitteli Luonto-Liiton vapaaehtoisista nuorista muodostuva luonnonharrastus- ja ympäristökasvatusjaosto. Kampanjan toteutuksesta vastasi jaoston ja Luonto-Liiton työntekijöiden lisäksi kevään aikana Kevätseurannan kampanjakoordinaattori. Koordinaattori suoritti samalla korkeakoulututkintoonsa liittyvän harjoittelujakson.

Arviointi:

- Havaintoja ilmoitettiin huomattavan paljon, yhteensä yli 15 000 kpl.
- Kevätseurantalomakkeita jaettiin luontokerhoille, esi- ja alkuopetuksen luokille sekä jäsenlehtien välissä jäsenistölle tavoitteiden mukaisesti.
- Kevätseuranta näkyi koko kevään ajan Luonto-Liiton sosiaalisen median kanavissa sekä eri medioiden lehti- ja radioartikkeleissa.

Talviseuranta-kampanja

Luonto-Liitto toteutti neljättä kertaa Talviseuranta-kampanjan, josta viestittiin erityisesti sosiaalisessa mediassa. Talviseurannan tavoitteena on lisätä tietoisuutta ilmastonmuutoksen vaikutuksesta Suomen talveen.

Talviseuranta-kampanja on toteutettu yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen, Luonnontieteellisen keskusmuseon, Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen ja Suomen Latu ry:n kanssa. Talviseurannassa on kyse lumen ja jään sekä talveen sopeutuvan luonnon havainnoinnista. Kansalaiset ikään katsomatta voivat ilmoittaa havaintojaan yhteisen kansalaishavainnot.fi -havainnointijärjestelmän kautta. Kampanjan viestinnässä pyritään lisäämään tietoisuutta ilmastonmuutoksen vaikutuksista Suomen talveen. Tavoitteena on, että omien havaintojen kautta karttuu myös ymmärrys laajemmasta ilmiöstä.

Luonto-Liitto ja Suomen ympäristökeskus jatkavat Talviseuranta-yhteistyötä vuonna 2021.

Arviointi:

- Kampanja näkyi Luonto-Liiton viestinnässä tavoitteiden mukaisesti.
- Kampanjan kehittämistyö (havaintojen määrän kaksinkertaistuminen sekä havainnoitsijaverkoston lisääminen noin 20 henkilöllä) ei toteutunut. Luonto-Liitossa on ollut henkilöstössä muutoksia, mikä on tehnyt katkonaisuutta Talviseuranta-kampanjan toteuttamiseen.

Lasten ja perheiden tapahtumat

Koronapandemia vaikutti vuonna 2020 lapsille ja perheille suunnattujen tapahtumien järjestämiseen. Luonto-Liitto kuitenkin järjesti rajoitustoimet huomioiden lapsille ja perheille tapahtumia ja retkiä eri puolilla Suomea. Näihin tapahtumiin kuuluivat muun muassa seuraavat:

- Syysmyrsky Tampereella, 120 osallistujaa.
- Metsäpäivä Jyväskylässä, 150 osallistujaa.
- Perheretket (myös etänä) Uudellamaalla mm. Helsingissä.

Luontokerhoverkosto

Luontokerhotoiminta tarjoaa lapsille, nuorille ja perheille myönteisiä kokemuksia lähiluonnossa. Luonnossa liikkuminen turvallisen aikuisen ohjauksessa antaa eväät hyvän luontosuhteen syntymiseen.

Luontokerhoverkoston kerhot saavat jäsenetuna lasten luontolehti Siepon. Vuoden 2020 aikana tehtiin kerho-ohjaajille uutta materiaalia, ja Sieppo-lehdessä sekä kerhonohtajan infokirjeessä tarjottiin toimintavinkkejä. Sieppo-lehti ilmestyi viisi kertaa ja kerho-ohjaajien infokirje jaettiin kaksi kertaa vuoden 2020 aikana. Kerhoja oli edelleen mukana noin 120 ympäri Suomea Kirkkonummelta Inariin ja Vaasasta Joensuuhun. Kerhojen ajankohtaisten tietojen ylläpitäminen on kuitenkin osoittautunut haasteelliseksi.

Koronarajoitukset vähensivät kerhotoimintaa etenkin kevään aikana. Osassa Luonto-Liiton piireissä korvattiin keväällä toteutumattomia kerhoja sekä kesän leirejä kesällä toteutettavilla kesäkerhoilla. Lisäksi ainakin Luonto-Liiton Uudenmaan piirissä järjestettiin etäkerhoa keväällä.

Arviointi:

- Uutta materiaalia ja toimintavinkkejä on tarjottu muun muassa kerhonohtajan infokirjeessä ja Sieppo-lehdessä. Infokirjeen määrä jäi normaalista neljästä kirjeestä kahteen henkilövaihdosten johdosta.
- Kerhoverkoston pitkään suunniteltu kehittäminen aloitettiin strategian yhteydessä.
- Uusia rahoituskanavia ei ehditty kartoittaa vuoden 2020 aikana.
- Kerhonohtajille avoimia koulutuksia järjestettiin vuoden aikana yhteensä kolme.
- Kouluvierailumateriaaleja tuotettiin ja jaettiin kerhoverkoston kerhoille vapaasti käytettäväksi.
- Uudenlaisia kerhoja, mm. etä- ja kesäkerhoja järjestettiin eri puolilla Suomea.
- Kerhojen määrä oli yhteensä noin 120, mutta osa ei ollut käynnissä kevään aikana koronasta johtuen.

Koulu- ja oppilaitosyhteistyö

Luonto-Liitto tekee yhteistyötä peruskoulujen, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten kanssa ja tukee koulujen kestävän kehityksen kasvatusta. Tarjoamme luontokerhoja, kouluvierailuita sekä materiaaleja ja koulutuksia opettajille. Tuomme oppilaille uusia näkökulmia ja teemme tutuksi ympäristöasioita ja toimintamahdollisuuksia kansalaisjärjestöissä. Tarjoamme kouluille mahdollisuutta osallistua päivätyökeräykseen, jonka tuotosta kolmannes jää koulun toiminnan tukemiseen ja loput Luonto-Liiton toimintaan.

Kouluvierailuja toteutamme peruskouluissa, lukioissa sekä ammatillisissa oppilaitoksissa. Vierailijoina toimivat Luonto-Liiton kouluttamat ympäristöasioista kiinnostuneet pääasiassa nuoret aikuiset, jotka haluavat vaikuttaa tärkeänä pitämäänsä asiaan sekä toimia aktiivisen kansalaisen roolimalleina.

Vierailut lisäävät lasten ja nuorten tietämystä ympäristöasioista, haastavat ajattelemaan ja kannustavat toimimaan luonnon puolesta omassa arjessa. Tärkeää kaikilla vierailuillamme on antaa lapsille ja nuorille mahdollisuus pohtia ympäristökysymyksiä ja muodostaa niistä itse omat perustellut näkemyksensä. Vierailut ovat kouluille maksuttomia. Kaikki kouluvierailumateriaalimme löytyvät internetistä ja ovat julkisia. Kannustamme kouluja myös itsenäisesti käyttämään materiaaleja toiminnassaan.

Itämerivierailut

Itämeri-lähettiläsvierailujen tavoitteena on auttaa lapsia ja nuoria näkemään lähimeremme ainutlaatuisuus ja haavoittuvuus sekä tehdä tutuksi Itämeren kiehtovaa eliömaailmaa. Vierailulla lapset ja nuoret havaitsevat konkreettisesti omia vaikuttamismahdollisuuksiaan Itämeren tilaan. Itämeri-vierailuilla tuetaan monia koulujen ilmiöoppimisen ja uuden opetus suunnitelman teemoja. Erityisen hyvin teema nivoutuu 4.- ja 7.-luokkien opetukseen.

Susi- ja suurpetovierailut

Susilähettiläät kertovat kouluvierailuilla sudesta biologisena lajina, suteen liittyvistä myyteistä sekä susien suojelusta. Vierailujen tavoitteena on lisätä tietoa kotimaisista suurpedoista ja samalla lieventää mahdollisia epärealistisia pelkoja, joita niihin liittyy. Vierailujen ote on kuunteleva, keskustelevalle ja arvostava: lapsen ja nuoren omalle äänelle sekä erilaisille näkemyksille annetaan tilaa.

Kiertotalousvierailut

Kiertotalousvierailuilla oppilaat tutustuvat kiertotalouden käsitteisiin ja oppivat havainnoimaan omaa kulutuskäyttäytymistään. Kiertotalouden kouluvierailut on suunnattu yläkouluikäisille.

Vieraslaji-vierailut

Luonto-Liitto on mukana keväällä 2018 alkaneessa EU LIFE -rahoitteisessa yhteishankkeessa vieraslajien torjumiseksi. Kouluvierailut olivat käynnissä koko vuoden 2020 ajan.

Toteutimme vuoden 2020 aikana ainoastaan 74 kouluvierailua, joista 63 oli Itämeri-vierailuja ja loput vieraslaji-, suurpeto- ja kiertotalousvierailuja. Vierailuja toteutettiin seuraavien maakuntien alueella: Kanta-Häme, Kymenlaakso, Pirkanmaa, Uusimaa ja Varsinais-Suomi. Vierailuilla tavoitettiin yhteensä 1292 lasta ja nuorta.

Tavoitteista ja aikaisempien vuosien lukemista jäätin jälkeen johtuen koronan aiheuttamista koulujen vierailukielloista sekä henkilöstön lomautuksesta ja poissaoloista sekä tiukasta taloustilanteesta. Kouluvierailumateriaaleja kehitettiin etävierailukelpoisiksi, mutta niitä ei ehditty ottaa laajamittaisesti käytäntöön vielä 2020 aikana.

Luonto-Liitto koulutti uusia kouluvierailijoita keväällä 2020 ensimmäistä kertaa etäkyhteydellä. Koulutuksessa koulutettiin 10 Itämerilähettilästä ja 12 vieraslajilähettilästä. Etäkoulutuksissa käsiteltiin myös ensimmäistä kertaa etäkouluvierailuja.

Arviointi:

- Tavoitteista ja aikaisempien vuosien kouluvierailumääristä jäätin jälkeen, johtuen pääosin koronapandemian aiheuttamista kouluvierailurajoituksista.

- Kouluvierailumateriaalia kehitettiin etävierailuun soveltuvaksi.
- Vierailuja ja koulutuksia toteutettiin ensimmäistä kertaa laajassa mittakaavassa etäyhteyksin
- Toteutimme vuoden 2020 aikana 74 kouluvierailua, joista 62 oli Itämerivierailuja, vieraslajivierailuja 5, kiertotalousvierailuja 5 ja suurpetovierailuja 2.
- Vierailuja toteutettiin 10 eri paikkakunnalla seuraavien maakuntien alueella: Kanta-Häme, Kymenlaakso, Pirkanmaa, Uusimaa ja Varsinais-Suomi.
- Vierailuilla tavoitettiin yhteensä 1292 lasta ja nuorta ja heidän opettajansa.

VieKas - Invasive LIFE -hanke

Luonto-Liitto on yksi Suomen luonnonsuojeluliiton (SLL) koordinoiman, maamme kaikkien aikojen suurimman vieraslajihankkeeseen, toteuttajista. EU LIFE-rahoitteinen VieKas eli Invasive LIFE käynnistyi kesällä 2018 ja päättyy vuonna 2023. Muita rahoittajia ja kumppaneita ovat maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus, Martat, Luonnontieteellinen keskusmuseo sekä Jyväskylän ja Riihimäen kaupungit.

Luonto-Liiton vastuulla hankkeessa on vieraslajiaiheisten kouluvierailujen järjestäminen. Vuonna 2020 vieraslajiaiheisiä kouluvierailuja järjestettiin vain vähän (5 kpl) koronapandemian aiheuttamien rajoitustoimien vuoksi, sillä koulut sulki ovensa ulkopuolilta vierailijoilta. Vuonna 2020 aloitettiin materiaalien muokkaaminen myös etävierailuihin soveltuviksi. Koska vallinneet rajoitustoimet estivät kouluvierailujen järjestämisen, Luonto-Liiton osalta hankkeen tavoitteiden toteutumisen määräaika siirrettiin vuodelle eteenpäin, vuoden 2023 loppuun.

Maahanmuuttajatoiminta: Harrastaen tutuksi -hanke & Nature Lovers Group

Luonto-Liitto oli osana Nuorten Akatemian rahoittamaa Harrastaen tutuksi -hanketta. Hankkeessa Luonto-Liitto koordinoi palkatun maahanmuuttajataustaisen työntekijän voimin luonto- ja ympäristötoimintaa muualta Suomeen muuttaneille nuorille. Hankkeen tavoitteena oli Suomeen muuttaneiden nuorten (15–29-vuotiaiden) moninaisen osaamisen tunnistaminen ja vahvistaminen. Hanke alkoi 2019 elokuussa ja jatkui vuoden 2020 toukokuuhun asti.

Hankkeen toiminta keskittyi Luonto-Liitossa järjestön kansainvälisen Nature Lovers Group (NLG) -toimintaryhmän toimintaan. Ryhmän tarkoituksena on saada Luonto-Liiton toimintaan mukaan maahanmuuttajia sekä turvapaikanhakijoita. Työntekijän lisäksi ryhmällä oli myös korkeakouluharjoittelija Japanista, mutta pandemiatilanne pakotti hänet palaamaan takaisin Japaniin.

Luonto-Liiton Nature Lovers Group (NLG) järjesti nuorille työpajoja ja kursseja, joihin maahanmuuttajataustaiset nuoret saivat osallistua. Lisäksi ryhmä osallistui erilaisiin tapahtumiin ja tempauksiin. Työpajat olivat osittain ulkopuolisten järjestämiä ja osittain ryhmän osallistujat / jäsenet pitivät toisilleen ohjattua toimintaa. Työpajojen ja kurssien kautta osallistujat saivat tuoda omaa osaamistaan esiin ja myös kehittää omia taitojaan. Pääpaino osaamisen kehittämisessä oli ympäristönsuojelussa, henkisessä hyvinvoinnissa ja kestävässä elämäntavassa.

Koronan vuoksi jäi toteuttamatta vielä suosittuja ja odotettuja toimintoja, kuten vierailut kierrätyskeskukseen ja jätevedenpuhdistamolle, kevätseurantaretki yhdessä luonnonharrastusjaoston kanssa sekä Maailma Kylässä -festivaali.

Toiminnan suunnittelu ja toteutus olivat ryhmästä itsestään lähtöisin. Ryhmän työntekijä on toiminut ryhmässä useamman vuoden, eli toimintakenttä ja -mallit olivat hänelle tuttuja. Työntekijällä oli keskustuomistolla esihenkilö, jonka kanssa ideoitiin ohjelmaa, mutta ryhmä itse päätti mitkä ideoista he halusivat toteuttaa ja miten. Kaikki jäsenet olivat maahanmuuttajataustaisia, useimmat vastikään

maahan tulleita. Toimintaan osallistujissa oli suurta vaihtelua, mutta ydinryhmään kuului seitsemän henkeä.

Arviointi:

- Harrastaen tutuksi / NLG-ryhmä kokoontui 2020 kevään aikana ennen koronarajoituksia ainoastaan neljästi; kaksi suunnittelukokousta ja kaksi tapahtumaa.
- Osallistujia tapahtumissa ja tapaamisissa oli 31 henkilöä yhteensä seitsemästä eri maasta.
- Hankkeen työntekijä osallistui aktiivisesti Luonto-Liiton strategian tekemiseen.
- Ryhmällä on Facebookissa 501 ja Instagramissa 110 seuraajaa. Lisäksi ryhmän toimintaa esiteltiin myös osana Brasilian metsäpaloja koskevaa juttua jäsenlehti Nuorten Luonnossa 1/2020.
- NLG:ssa osallistujat oppivat erityispiirteitä toisiltaan useiden eri alueiden kulttuureista sekä luonnosta ja tutustuivat suomalaiseen luontoon, kulttuurihistoriaan ja myytteihin.

VIESTINTÄ

Toimiva viestintä on järjestön elinehto – viestintä tukee ja edistää Luonto-Liiton kaikkea toimintaa ja tavoitteita. Vuonna 2020 laaditun uuden järjestöstrategian tueksi tehtiin viestintästrategia, jota syvennetään ja laajennetaan tulevana vuonna mm. sosiaalisen median ja sisäisen viestinnän osalta. Vuoden aikana panostettiin strategian mukaisesti erityisesti jäsenhankintaan, olemassa olevien kampanjoiden näkyvyyden nostamiseen, piirien ja toimintaryhmien viestinnän tukemiseen ja kehittämiseen, sekä yleisesti Luonto-Liiton positiivisen imagon ja tunnettuuden lisäämiseen. Vuoden tärkeimpiin saavutuksiin kuuluivat viestintästrategiatyön lisäksi onnistuneesti verkkoyhteydellä järjestetyt etäkoulutukset, -kokoukset ja -strategiapalaverit. Sisäisen viestinnän osalta kehitettiin Sharepoint-palvelua entistä toimivammaksi ja selkeämmäksi.

Miten ja kenelle viestimme?

Luonto-Liitto viesti toiminnastaan mm. jäsenlehtien, verkkosivujen, uutiskirjeiden sekä sosiaalisen median avulla tärkeimmille sidosryhmilleen. Näitä ovat järjestön jäsenet, lapset ja nuoret perheineen, sekä ammattikasvattajat. Lisäksi viestittiin medialle ja suurelle yleisölle julkaisemalla tiedotteita, kirjoittamalla mielipidekirjoituksia, sekä osallistumalla keskusteluun sosiaalisessa mediassa. Viestinnällistä tukea saatiin kolmelta viestinnän harjoittelijalta (2kk harjoittelujakso / harjoittelija) ja yhdeltä palkkatuetulta viestintäassistentilta. Sosiaalisen median palveluja ostettiin osittain ulkopuoliselta taholta. Nuorten Luonto -lehteä toimitettiin palkatun päätoimittajan ja taittajan, sekä laajan avustajaringin voimin.

Koulutukset, kampanjat ja tapahtumat

Poikkeuksellisen vuoden takia kevään strategiatyöpajoja lukuun ottamatta kaikki toiminta ja tapahtumat siirtyivät verkkoon. Keväällä aloitettiin *Luontoliikuntahaaste* -kampanja, yhdessä perinteisten ulkoilmalajien kilpailun, Kalevan Kierroksen, kanssa. Kampanja osallisti ihmisiä - ikään katsomatta - liikkumaan eri tavoin luonnossa ja jakamaan kuvia liikkumisestaan somessa #luontoliikuntahaaste -tägillä. Toimintaryhmille ja piireille tarjottiin koulutusta, vinkkejä ja työkaluja viestintään, mm. sosiaalisen median, mielipidevaikuttamisen ja uutiskirjeiden laadinnan osalta. *Muutos lähtee pienestä* -jäsenhankintakampanja aloitettiin syksyllä ja sen materiaaleja saivat piirit ja toimintaryhmät käyttää omissa kanavissaan. *Älä Osta Mitään* -päivää vietettiin marraskuun viimeisenä perjantaina jo 23.kerran. Kampanja keräsi mediahuomiota ja sen sanomaa jaettiin sosiaalisessa mediassa laajalti. Luonto-Liiton interaktiivinen joulukalenteri kannusti pohtimaan ympäröivää luontoa ja sen eläimiä – osassa kalenteriluukuissa oli mahdollisuus voittaa palkinto (mm. Ilmastotekojakirja, sekä susiryhmän huppari). Loppuvuodesta järjestettiin toimintaryhmien yhteinen tapaaminen, jossa ideoitiin tuleviin kuntavaaleihin Luonto-Liitolle omat ”teesit”.

Verkkosivut ja sosiaalinen media

Sosiaalista mediaa hyödynnettiin monipuolisesti niin järjestön näkyvyyden nostamisessa, vaikuttamistyössä kuin jäsenhankinnassakin. Sosiaalisessa mediassa Luonto-Liitto panosti visuaalisen ja ajankohtaisen sisällön tuotantoon sekä toimintaryhmien ja piirien toiminnan näkyvyyden lisäämiseen (mm. uuden ”viikkokatsauksen” ja avainhenkilöiden esittelytarinoiden avulla). Facebookissa ja Instagramissa julkaistiin kohdeyleisölle räätälöityä visuaalista ja ympäristökasvatuksellista sisältöä, mm. ajankohtaisia luontokuvia Luonto-Liiton seuraajilta. Aktiiveja innostettiin osallistumaan some-sisältöjen tuotantoon: esimerkiksi tarjoamaan luonto- ja tapahtumakuvia Instagramiin ja osallistumaan ajankohtaiseen keskusteluun Facebookissa ja Twitterissä. Itämeriryhmä ja Ilmastoryhmä ottivat ”ohjat käsiinsä” järjestämällä Instagramissa livetapahtumia kampanjoidensa yhteydessä. Jäsenhankintakampanja #muutoslähteepienestä näkyi vahvasti kaikissa kanavissa syksyn ja talven ajan, jatkuen vuonna 2021. Sosiaalisen median strategian suunnittelu ja toteutus (jossa mm. YouTube-kanava) jää seuraavalle vuodelle. Myös Luonto-Liiton verkkosivujen uudistaminen siirtyi vuodelle 2021 resurssien puutteen vuoksi.

Medianäkyvyys ja julkaisut

Nuorten Luonto -lehden sisältöjä hyödynnettiin kaikessa viestinnässä aiempaa enemmän (kts. alempana kohta ”Nuorten Luonto”). Jäsenlehtien lisäksi Luonto-Liitto lähetti sähköisen uutiskirjeen jäsenille ja tilaajille neljä kertaa vuoden aikana uutiskirjepalvelu Creamailerilla. Mediatiedotteita lähetettiin yhteensä 16, joista 9 liittyi Kevätseuranta-kampanjaan ja loput toimintaryhmien toimintaan.

Arviointi:

- Luonto-Liiton sosiaalisen median tilejä päivitettiin aktiivisesti ja seuraajien määrä sosiaalisessa mediassa kasvoi. Facebookissa seuraajien määrää saatiin nostettua yli tuhannella: seuraajia oli n. 17 500 vuoden lopussa. Instagramissa saavutettiin 15 000 seuraajan raja (11 000 v. 2019). Twitterissä luku nousi yli 11 tuhanteen (alle 10 000 edellisvuonna).
- Vuoden 2020 aikana toteutettiin jäsenhankintakampanja, joka näkyi verkossa, sosiaalisen median kanavissa, sekä eri printtijulkaisuissa.
- Piireille, toimintaryhmille ja aktiiveille tarjottiin koulutusta, opastusta ja välineitä oman viestintänsä kehittämiseen.
- Sähköinen uutiskirje lähetettiin jäsenille ja tilaajille kolme kertaa vuoden aikana.
- Vuoden aikana järjestettiin etänä yksi suurempi viestintäkoulutus (”mielipidekirjoitus ja vaikuttava viestintä”), kolme viestintästrategiakokousta (yksi etänä) ja kolme Nuorten Luonto lehden toimitustiimin kokousta (etänä). Yhteensä näissä oli osallistujia 44.
- Luonto-Liiton verkkosivujen kävijämäärät nousivat 16% edellisvuodesta (169 000 vs. 146 000) ja sisältöjen katsomiskerrat jopa 20% (esim. etusivu).
- Luonto-Liiton medianäkyvyys oli positiivista. Eryteisesti Kevätseuranta, Älä osta mitään -päivä, metsäryhmä ja susiryhmä näkyivät laajalti mediassa, myös YLE:n haastatteluissa.

Nuorten Luonto

Nuorten Luonto on Luonto-Liiton jäsenlehti 13-vuotiaille ja sitä vanhemmille järjestön jäsenille, mutta se kiinnostaa ja tavoittaa kaikenikäisiä lukijoita. Lisäksi lehdellä on pieni määrä tilaajia, jotka eivät ole Luonto-Liiton jäseniä. Nuorten Luonnon toimittaminen on osa järjestön nuorten toimintaa, tarjoten nuorille foorumin ympäristövaikuttamiseen.

Vuonna 2020 Nuorten Luonto ilmestyi kolme kertaa normaalin neljän kerran sijaan. Taloudellisista syistä numero 3+4 toimitettiin tuplana numerona. Lehden numeroiden teemoina ja pääaiheina olivat:

- **Luonnonsuojelu ja vapaaehtoistyö** (1/20), jonka keskiöön nostettiin metsien suojelu / metsäpalot ja vapaaehtoiskesätyö.
- **Ekologian ehdoilla** (2/20), jossa painotettiin ekologisen jälleenrakentamisen tärkeyttä pandemian jälkeisenä aikana, sekä nostettiin tapetille hyönteiskadon merkitys yhteiskunnalle ja keinoja sen estämiseksi.
- **Aktivismi** (3+4/20), jossa nostettiin esiin ympäristövaikuttamista etenkin mielenosoitusten, kampanjoiden ja lakkoilun puitteissa.

Nuorten Luonnon tekemiseen osallistuivat vuoden aikana päätoimittajan, graafikon ja toimitussihteerin (Luonto-Liiton viestintäpäällikkö) lisäksi reilu viisikymmentä kuvaavaa, kirjoittavaa ja kuvittavaa nuorta avustajaa. Toimituskunnalle järjestettiin kokouksia, joissa ideoitiin juttuja ja tulevia lehtiä, kerättiin palautetta ja tutustutettiin lehdentekoon. Toimituskunta koostui lähes kokonaan Luonto-Liiton nuorista jäsenistä ja aktiiveista, joille Nuorten Luonto tarjosi väylän lehmenteon opetteluun ja ympäristövaikuttamiseen viestinnän kautta. Lehden toimitus piti yhteyttä sähköpostilistan ja Facebook-ryhmän avulla.

Nuorten Luonnon juttuja ja lehtien näköispainoksia julkaistiin Nuorten Luonnon verkkosivuilla ja issuu -sivustolla. Juttuja jaettiin Luonto-Liiton sosiaalisen median kanavissa sekä avustajien että päätoimittajan omissa sosiaalisen median kanavissa.

Arviointia:

- Vuonna 2020 lehteä avusti 51 avustajaa, joista yli puolet oli alle 29-vuotiaita. Luonto-Liiton jäseniä ja aktiiveja innostettiin mukaan lehdentekoon, ja toimintaryhmiltä ja piireiltä saatiin myös paljon ideoita sisältöön. Toimituskunta kokoontui kolmesti vuoden aikana.
- Nuorten Luonnon päätoimittajana toimi valokuvaaja ja toimittaja Aino Huotari. Vuoden 2021 päätoimittajaksi valittiin Luonto-Liiton nuori aktiivi Milla Aalto.
- Nuorten Luonnon ajankohtaista ja kiinnostavaa sisältöä jaettiin aktiivisesti Luonto-Liiton eri viestintäkanavissa, erityisesti sosiaalisessa mediassa.
- Lehdestä jäseniltä ja avustajilta sekä sosiaalisen median kautta saatu palaute oli erittäin positiivista.

STRATEGIA 2020-2025 “Muutos lähtee pienestä”

Strategiatyö aloitettiin vuonna 2019 ja sitä jatkettiin vuonna 2020. Vuonna 2019 strategian tueksi kerättiin taustatietoa muun muassa kahdella jäsenkyselyllä ja työpajoissa. Vuonna 2020 strategiaa työstettiin yhteisissä työpajoissa, joita järjestettiin Helsingissä ja Tampereella yhteensä seitsemän. Strategiatyöhön osallistui yli 150 vapaaehtoistoimijaa. Strategiaa tehdessä painotettiin, että kaikki järjestön eri osa-alueiden toimijat saavat äänensä kuuluviin. Laajalla osallistavuudella haluttiin varmistaa, että strategia huomioisi parhaalla mahdollisella tavalla Luonto-Liiton monimuotoisen luonteen ja että strategia olisi laajasti hyväksytty koko jäsenistön parissa.

Strategia hyväksyttiin liittovaltuuston kevätkokouksessa. Strategia sisältää Luonto-Liiton mission, yhteiset arvot ja vision, sekä neljä strategista painopistealuetta ja tavoitetta vuosille 2020-2025. Strategiatyöskentelyn rinnalle syntyi runsaasti uusia toimintaideoita, jotka kirjattiin Luonto-Liiton toimintasuunnitelmaan 2021.

Alkuvuodesta 2020 työpajatyöskentelyyn kutsuttiin jäseniä, aktiiveja, nykyisiä ja entisiä luottamushenkilöitä sekä työntekijöitä valmistelemaan strategiaa. Työpajoja vetivät enimmäkseen Luonto-Liiton henkilöstön jäsenet ja lisäksi tapaamisiin kutsuttiin kahdesti ulkopuolinen fasilitaattori ja asiantuntija. Osallistajat edustivat taustoiltaan Luonto-Liiton piirejä, toimintaryhmiä sekä

luottamushenkilöitä eli hallitusta, valtuustoa ja jaostoja. Lisäksi työskentelyyn osallistuivat keskustoimiston ja piirien työntekijöitä. Valmis strategia edustaa kattavasti nuorten luontoliittolaisten ääntä ja toiveita.

Luonto-Liitossa on pidempään koettu voimakasta tarvetta uudistua ja strategian tekeminen on ollut avainasemassa uudistustyön käynnistämisessä. Strategisiksi painopistealueiksi valikoituivat ympäristökasvatus- ja -vaikuttaminen, hyvinvoiva vapaaehtoisverkosto, Luonto-Liiton yhtenäinen linja ja imago sekä osaamisen kehittäminen. Strategian läpileikkaavana teemana on panostus nuorten ilmastotoimijuuteen ja -toimintaan.

Strategiatyöhön osallistuminen oli monelle vapaaehtoiselle, luottamushenkilölle ja myös työntekijälle ensimmäinen kokemus strategiatyöskentelystä. Tarkoituksena oli luoda Luonto-Liitolle mahdollisimman hyvä ja kattava strategia, jonka tekemisessä kaikki ovat tasavertaisia, ja jolla on mahdollisimman laaja jäsenistön hyväksyntä. Tämän lisäksi tavoitteena oli ohjata osallistujia uudenlaisten työskentelymenetelmien pariin ja tarjota kokemusta strategiasisällön tuottamisesta käytännön työskentelyn ja toiminnan kautta. Molemmissa päätavoitteissa onnistuttiin hyvin, ja annettu palaute työpajoista oli positiivista.

Luonto-Liiton kaikkia toimijoita osallistava strategiatyö toimi samalla hienosti yhteishengen luoja ja aktiivien yhteisenä ajatushautomona. Kaikki strategiatyöpajat ehdittiin pitää ennen koronapandemian tuomia rajoituksia.

Luonto-Liiton arvot:

Myötätunto

Rohkeus

Viisaus

Sinnikkyys

Yhteishenki (luonnon puolesta ja sen kanssa – kaikki yhdessä!)

Luonto-Liiton missio:

Luonto-Liitto on Suomen lasten ja nuorten ääni ja voima luonnon puolesta:
Opimme luonnossa. Vaikutamme yhdessä. Muutos lähtee pienestä!

Luonto-Liiton visio:

Luonto-Liitto kokoaa kaikki luonnosta ja ympäristövaikuttamisesta kiinnostuneet lapset ja nuoret toimimaan yhdessä. Tavoitteemme on luonnon kanssa tasapainossa elävä ja luontoa kunnioittava yhteiskunta.

Arviointi:

- Strategiaa työstettiin vuoden 2020 aikana yhteensä seitsemänä eri päivänä työpajoissa, joiden kesto oli 6-8 tuntia.
- Strategiatyöhön osallistui yhteensä 154 jäsentä, aktiivia, luottamushenkilöä ja työntekijää.
- Osallistujat edustivat kaikkia Luonto-Liiton piirejä, toimintaryhmiä sekä luottamuselimiä.
- Noin 700 henkilötyötuntia käytettiin strategian uudistamistyöhön.
- Strategiatyöllä oli merkitystä myös oppimiskokemuksena ja uusien taitojen kehittäjänä.

HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Liittokokouksen 2019 valitsema liittovaltuusto kokoontui sääntömääräisten **kevät- ja syyskokouksen** lisäksi kaksi kertaa. Liittovaltuuston 2019 valitsema hallitus kokoontui vuoden aikana 12 kertaa.

Luonto-Liitossa käynnistettiin alkuvuodesta 2020 organisaatorakenteen uudistusprosessi hallituksen ja toiminnanjohtajan toimesta. Asiaa edistämään valtuusto nimitti myöhemmin erikseen **henkilöstöstrategiatyöryhmän**, joka koostui hallituksen, valtuuston ja henkilöstön edustajista. Liittovaltuusto hylkäsi keskustuomistoon, järjestörakenteeseen ja henkilöstöön liittyvät uudistusehdotukset.

Luonto-Liiton hallinto pystyi hoitamaan kaikki sääntömääräiset kokouksensa koronapandemian aiheuttamista poikkeusoloista huolimatta. Hallitus, jaostot ja liittovaltuusto kokoontuivat pääsääntöisesti etäyhteyksin.

Luonto-Liiton hallituksessa vuonna 2020 toimivat:

Ina Rosberg, puheenjohtaja (Helsinki)

Aino Haavisto, 1. varapuheenjohtaja (Helsinki)

Petri Kuustie, 2. varapuheenjohtaja (Jyväskylä)

Roosa Pihlajamäki (Joensuu)

Milla Aalto (Turku)

Miikkali Härkönen (Helsinki)

Ville Lahtinen (Tampere)

Pia Hytönen (erosi keväällä hallituksesta)

Vuoden 2020 hallituksen jäsenten keski-ikä oli alle 29 vuotta.

Valtuustossa oli 15 jäsentä ja puheenjohtajana toimi Laura Haikonen (erosi huhtikuussa). Valtuuston kokouksissa puhetta johti Haikosen jälkeen varapuheenjohtaja Juuso Aumala syyskuun kokouksesta lähtien.

Liittohallituksen alaisuudessa toimi viisi valtakunnallista **jaostoa**: metsä-, ympäristökasvatus- ja luonnonharrastus-, Itämeri-, suurpeto- sekä ilmastojaostot.

Luonto-Liiton keskustuomistolla oli vuoden aikana keskimäärin noin kymmenen pidempiaikaista vakituisluonteista työntekijää. Lisäksi maksettiin palkkoja ja palkkiota lyhytaikaisille työntekijöille mm. piireissä ja toimintaryhmissä (esim. retkenohjaajat, leirityöntekijät, kerhonojaajat, kouluvierailijat ja lehtiavustajat). Palkkaa tai palkkioita maksettiin yhteensä 120 ihmiselle.

Vakituisesta henkilöstöstä vaihtuivat vuoden aikana ympäristökasvatuspäällikkö, viestintäpäällikkö sekä kouluvierailukoordinaattori. Toiminnanjohtaja vaihtoi toisen työnantajan palvelukseen lokakuussa ja hänen seuraajansa rekrytointiprosessi käynnistettiin joulukuussa. Myös uuden metsävastaavan rekrytointi käynnistettiin vuoden lopulla.

Luonto-Liitto ylläpitää tarkkaa määrällistä seurantaan toiminnastaan **toimintalaskurin** avulla. Toimintalaskuriin kerätään tiedot kaikista kokouksista, tapahtumista, retkistä, leireistä, kerhoista ja muusta toiminnasta piirien, toimintaryhmien sekä luottamuselinten ja henkilöstön toimesta. Toimintalaskuriin kerätään tietoja toimintaan osallistuneiden ja toiminnalla tavoitettujen henkilöiden sukupuolesta ja iästä. Toimintalaskuria kehitetään vuosittain tarkemman ja merkityksellisemmän tiedon keräämiseksi ja seuraamiseksi.

Arviointia:

- Hallitus ja valtuusto kokoontuivat säännöllisesti, valvoivat toimintasuunnitelman ja budjetin toteutumista sekä valmistelivat ja hyväksyivät järjestön uuden strategian.
- Strategiatyössä ja valtuuston kokouksissa Luonto-Liiton yhteisistä asioista päättämään kokoontui ennätysmäärä jäseniä. Strategiatyöskentelyssä oli yhteensä 154 osallistujaa ja liittovaltuuston kokouksissa 172 osallistujaa.
- Hallituksen ja valtuuston jäsenistä eli järjestön päätöksentekijöistä valtaosa on nuoria.
- Hallituksen viisi jaostoa toimi aktiivisesti. Jaostoissa oli yhteensä 34 jäsentä.

TALOUS JA RAHOITUS

Luonto-Liiton talous- ja rahoitustilanne onnistuttiin koronapandemiasta huolimatta säilyttämään vakaana.

Vuodelle 2020 haettua lisäystä valtionavun määrään ei saatu, joten Luonto-Liiton budjetti sopeutettiin myönnettyyn valtionapuun. Budjetti vahvistettiin huhtikuun lopussa liittovaltuuston kokouksessa. Sopeutetun budjetin säästötoimenpiteisiin kuuluivat mm. vapaaehtoiset palkattomat lomat ja lomarahojen vapaaehtoinen vaihtaminen vapaaksi. Lisäksi yhden työntekijän (kouluvierailukoordinaattori) kohdalla päädyttiin koronapandemiasta johtuvan työtilanteen ja budjetin sopeuttamisen vuoksi lyhyeen lomautusjaksoon. Säästöjä syntyi koronapandemian vuoksi myös tapahtumien, sekä kokousten ja kurssien matka-, tarjoilu- ja majoituskulujen osalta. Suunnitelmallisten säästötoimenpiteiden avulla tuloslaskelman ylijäämäksi saatiin 856,14 euroa.

Hankkeet ja toimintaa rahoittavat yhteistyökumppanit

Luonto-Liitto jatkoi kumppanina Finvasive LIFE vieraslaji -hankkeessa, jota koordinoi Suomen luonnonsuojeluliitto. Luonto-Liitto oli mukana myös Nuorten Akatemian koordinoimassa Harrastaen tutuksi -hankkeessa, joka päättyi kesällä 2020. John Nurmisen säätiön kanssa solmittua sopimusta jatkettiin ja sen avulla rahoitettiin Itämeri -aiheisia kouluvierailuja ja rantaretkiä.

Jäsenhankinta ja varainhankinta

Luonto-Liiton jäsenmaksujen määrä kasvoi hieman. Koronapandemian takia jäsenmäärätavoitteena oli ensisijaisesti pitää olemassa olevista jäsenistä kiinni. Luonto-Liitto aloitti syksyllä *Muutos lähtee pienestä* -jäsenhankintakampanjan, joka korostaa Luonto-Liiton tarjoamia toimintamahdollisuuksia mm. esittelemällä piirien ja toimintaryhmien toimintaa.

Varainhankinnan tukena toimivat perinteikkäät luontopostikorttikampanja ja koulujen päivätyökeräys. Molemmat toteutuivat suunnitelmien mukaisesti. Myös Luonto-Liiton toimintaryhmät tekivät tuloksellista varainhankintaa. Merkittävien kohdennettujen lahjoitusten avulla Luonto-Liiton osa-aikaisen suurpetovastaavan palkkaus saatiin turvattua vuodelle 2021. Lisäksi Luonto-Liitto sai merkittäviä yksityisiä lahjoituksia, jotka kohdennettiin rahoittajan toiveiden mukaan.

Vuoden aikana hyväksyttiin myös koko järjestöä koskevat ja sen arvojen mukaiset yritys yhteistyölinjaukset, jotka helpottavat jatkossa kannattavan yritys yhteistyön hankkimista.

Arviointi:

- Koronapandemia vaikutti Luonto-Liiton talouteen välillisesti niin, että mm. etätöiden ja tapahtumien peruuntumisten myötä saatiin säästöjä.
- Sopeutettu budjettitasapainotti taloustilanteen. Säästöjä syntyi mm. henkilöstön palkattomista vapaista ja lomarahojen vaihtamisesta vapaaksi.

- Säännöllinen ja selkeä talousraportointi auttoi nuoria päättäjiä ymmärtämään talouden rakenteen sekä talouden suoran vaikutuksen toimintaan.
- Kohdenneetut lahjoitukset antoivat mahdollisuuksia panostaa ko. toiminnan määrään esim. palkkaamalla osa-aikaista työvoimaa tukemaan toimintaa. Kohdenneetut lahjoitukset tulevat olemaan jatkossa entistä tärkeämmässä roolissa monipuolisen toiminnan takaamiseksi, sillä julkisin varoin annettujen avustusten määrä on entistä epävarmempi.
- Poikkeusvuoden takia piirien varsinaisen toiminnan kulujen ja julkisen rahoituksen suhdetta tarkasteltiin erityisen huolellisesti ja päädyttiin palauttamaan kahden piirin valtionapua Luonto-Liitolle.
- Yritysyhteistyölinjauksella on kauaskantoisia vaikutuksia varainhankintaan.